

NÁVRH EDUKAČNÍ AKTIVITY

**SYNTETIZUJÍCÍ ÚKOL
PŘEDMĚTY ISKM23 A ISKED01 – SEMESTR JARO 2021**

**Využití specializované knihovny v rámci výběru zdrojů
pro odborné texty**

Jméno a UČO studenta: Jan Ryšavý, 457618
Datum vypracování: 13. 6. 2021

A / Zadání: Informace o navrhované vzdělávací aktivitě

Úvodní lekce ve specializované knihovně (galerijní nebo muzejní knihovna) – Využití specializované knihovny v rámci výběru zdrojů pro odborné texty

---

Anotace (cca 500 znaků):

Lekce je úvodním představením kurzu spolupráce střední umělecké školy a specializované galerijní nebo muzejní knihovny, kdy studenti střední školy mají za úkol vypracovat do nějakého školního předmětu (např. historie výtvarného umění) závěrečnou práci ve formě odborného textu. Studenti se naučí rozeznávat kvalitu a relevanci zdrojů, které potřebují pro jejich závěrečnou práci. Díky lekci si studenti uvědomí, že práce s kvalitními zdroji informací je důležitá nejen pro tvorbu odborného textu, ale i pro běžný život v 21. století.

Celková časová dotace: 90 minut

Cílová skupina:

- +-25 žáků 1. – 4. ročníku středních uměleckých škol
- Účastník zná požadavky na odborný text, který má za úkol zpracovat do nějakého předmětu (např. historie výtvarného umění)
- Předpokladem účasti na kurzu je dále dovednost vyhledávání zdrojů přes internet, povědomí o jejich kvalitě/nekvalitě

Edukační reflektuje obsah učiva dle RVP (uvedte typ RVP a oblast, do níž edukační téma spadá): Rámcové vzdělávací programy středního odborného vzdělávání (RVP SOV)

Kompetence využívat prostředky informačních a komunikačních technologií a pracovat s informacemi¹:

- pracovat s osobním počítačem a dalšími prostředky informačních a komunikačních technologií;
- pracovat s běžným základním a aplikačním programovým vybavením;

---

¹ Rámcový vzdělávací program pro obor vzdělání: 82 –41 –M/02 Užitá fotografie a média. *Www.edu.cz: MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY* [online]. [cit. 2021-6-13]. Dostupné z: https://www.edu.cz/wp-content/uploads/2020/08/82-41-M02_Uzita_fotografie_a_media_2020_zari_rev.pdf

- učit se používat nové aplikace;
- komunikovat elektronickou poštou a využívat další prostředky online a offline komunikace;
- získávat informace z otevřených zdrojů, zejména pak s využitím celosvětové sítě Internet;
- pracovat s informacemi z různých zdrojů nesenými na různých médiích (tištěných, elektronických, audiovizuálních), a to i s využitím prostředků informačních a komunikačních technologií;
- uvědomovat si nutnost posuzovat rozdílnou věrohodnost různých informačních zdrojů a kriticky přistupovat k získaným informacím, být mediálně gramotní.

Naplněvané vzdělávací cíl/e (využití Bloomovy taxonomie vzdělávacích cílů):

- Zapamatování: účastníci si zapamatují teoretické postupy, jak kvalitně a efektivně hodnotit, pracovat, vyhledávat informace
- Pochopení: účastníci chápou důležitost kvality informačních zdrojů a informací, identifikují vhodné zdroje informací a metody, jak kvalitní informace získat
- Aplikace: účastníci pracují s pracovními listy, které jim pomáhají procvičovat hodnocení informací a zdrojů informací
- Analýza: účastník si uvědomuje rizika spojená s vyhledáváním informací na internetu a umí jim předcházet
- Syntéza: účastník ví, jak a kde vyhledat a hodnotit zdroje informací k vytvoření kvalitního odborného textu
- Hodnocení: účastník používá nabyté zkušenosti nejen při práci s odborným textem, ale i v běžném životě

Vzdělávací aktivita rozvíjí konkrétní oblasti informační gramotnosti (oblasti vybrány dle konkrétního modelu nebo rámce široce pojeté informační gramotnosti):

Vzdělávací aktivita rozvíjí dovednosti studentů pracovat se zdroji (vyhledávání, ...), hodnocení nalezených informací pro práci s odborným textem, pracovat s informacemi z různých zdrojů, jak získávat informace z otevřených zdrojů a další dovednosti potřebné k úspěšné práci při tvoření odborného textu.

Účastník po absolvování akce zná / umí /dovede (má kompetence):

- Uvědomuje si důležitost výběru zdrojů pro odbornou práci
- Dokáže vyhledávat relevantní zdroje pro jeho odborný text na internetu
- Dokáže pracovat s knihovním katalogem galerijní knihovny a využívat služeb knihovny
- Dokáže využívat prezenční knihovní jednotky specializované knihovny pro tvorbu svého odborného textu
- Umí používat nástroj pro ověření objektivní spolehlivosti informačních zdrojů ([CRAAP Test](#))

Předpoklady lektora pro vedení aktivity (lektor má dovednost, znalosti, postoje v...):

- Práce s ICT vybavením a nástroji
- Znalost obsahu lekce
- Znalost práce s otevřenými zdroji (knihovní katalog, digitální knihovny, otevřené zdroje na internetu, ...)
- Znalost, jak hodnotit nalezené zdroje (CRAAP test, ...)

Doporučené zdroje k tématu vzdělávací aktivity:

Evaluating Sources: The CRAAP Test. *Benedictine University Library* [online]. [cit. 2021-6-23].

Dostupné z: <https://researchguides.ben.edu/source-evaluation>

MCMANUS, John. Don't Be Fooled: Use the SMELL Test To Separate Fact from Fiction Online.

Mediashift.org [online]. 7. 2. 2013 [cit. 2021-6-23]. Dostupné z:

<http://mediashift.org/2013/02/dont-be-fooled-use-the-smell-test-to-separate-fact-from-fiction-online038/>

Organizing Your Social Sciences Research Paper: Evaluating sources. *USC Libraries* [online].

[cit. 2021-6-23]. Dostupné z: <https://libguides.usc.edu/writingguide/evaluatesources>

Evaluating Information: Evaluating Social Media. *Johns Hopkins Sheridan Libraries* [online]. [cit. 2021-6-23]. Dostupné z: <https://guides.library.jhu.edu/evaluate/social-media>

Didaktické/studijní materiály pro cílovou skupinu (pracovní listy, zadání činností apod. k využití v průběhu lekce):

- Pracovní list pro hodnocení zdrojů, webové stránky, textu, ...
  - Pracovní list obsahuje příklady zdrojů informací, na které mohou studenti při psaní svého odborného textu narazit – (Blog umělce, kniha o výtvarném umění, stránka na wikipedii, ...). Tyto příklady budou mít studenti za úkol ohodnotit za pomoci CRAAP Testu, se kterým jsou seznámeni v teoretické části bloku
- Studijní materiál pro účastníky
  - Studijní materiály, které podírají teoretickou část lekce (např. teoretické informace o hodnocení informací, výpis služeb knihovny, hodnocení informací ([CRAAP Test bodování](#)), [hodnocení zpravodajských informací](#), [hodnocení zdrojů na sociálních sítích](#), ověřování fotek, ...)

Materiál potřebný k realizaci aktivity:

- Psací potřeby pro účastníky
- Papír na poznámky pro účastníky
- Pracovní podložka pro práci s pracovním listem nebo studijním materiálem/poznámky
- nástěnka/whiteboard

Využití technologií k přípravě nebo realizaci lekce (konkrétně z hlediska lektora, účastníků):

- ICT vybavení učebny/studovny (projektor, PC, připojení k internetu, softwarové vybavení PC)

B / Zadání: Didaktická struktura návrhu aktivity

Lekce je pojata konstruktivistickým přístupem a využívá trojfázového modelu učení E-U-R.

Fáze 1 Evokace (20 minut)

- Realizátor klade studentům otázky a aktivizuje je pomocí brainstormingu, kde účastníci reagují na jeho otázky a odpovědi jsou zaznamenávány na tabuli
  - Byl od Vás někdy vyžadován odborný text?
  - Jaké zdroje jste při jeho tvorbě využili?
  - Pokud si můžete téma Vaší práce vybrat, zkusili byste pracovat s primárním zdrojem (artotéka)?
  - Jak si zvolíte téma pro svou práci? Pokud už téma máte, prosím, představte ho spolužákům jako inspiraci.
  - Kde si myslíte, že se budou nacházet relevantní zdroje pro Vaše téma?
  - Stalo se Vám někdy, že vám zdroj informací nevyhovoval? Proč?
  - Jak hodnotíte informace, které najdete na internetu? Máte nějaký tip pro spolužáky?
- Realizátor představuje služby knihovny a možnosti využití specializované knihovny pro tvorbu odborného textu (využití internetového přístupu, fondu, prostoru pro práci, ...)
- Realizátor postupně přechází do teoretického zakotvení, které předává účastníkům

Fáze 2 Uvědomění (35 minut) (10 minut přestávka)

- Realizátor pokračuje ve výkladu teorie, představuje metodu CRAAP Testu a pracuje s názornými příklady informací a informačních zdrojů
  - Realizátor vysvětluje na příkladech, které promítá studentům pomocí projektoru, princip CRAAP Testu a jednomu příkladu následně uděluje body kategoriím podle CRAAP Testu a dává tak praktický příklad účastníkům lekce a připravuje je na další aktivitu, kde ve dvojicích budou pracovat s pracovními listy, na kterých budou hodnotit zdroje právě pomocí CRAAP Testu
- Účastníci pracují s pracovními listy, které jsou jim v této fázi rozdány realizátorem
  - V závěru samostatné práce ve dvojicích je vedena diskuze nad výsledky studentů, kdy se realizátor doptává na bodové ohodnocení příkladů a směřuje diskusi ke správným výsledkům a dává zpětnou vazbu studentům

Fáze 3 Reflexe (25 minut)

- Realizátor pracuje s vyplněnými pracovními listy účastníků, doptává se na otázky ohledně tématu a prohlubuje tak pochopení účastníků lekce
- Realizátor se ptá studentů na otázky, které prohlubují jejich pochopení lekce a evokují v nich nově nabyté dovednosti
- Realizátor na konci fáze 3 pracuje s nástěnkou a papírky, na které studenti píšou podněty a dávají tak aktivně realizátorovi zpětnou vazbu

C / Zpracování: Návrh průběhu a obsahu vzdělávací aktivity

Fáze 0 (Příprava)

- Realizátor má připravenou prezentaci a orientuje se v obsahu lekce
- Realizátor má připravené studijní materiály, do kterých si účastníci v průběhu lekce mohou dělat poznámky
- Realizátor má připravený pracovní list obsahující zadání aktivity a příklady kvalitních a nekvalitních informací a zdrojů informací
- Realizátor kontroluje funkčnost ICT
- Realizátor má připravené úvodní a závěrečné otázky

Fáze 1 Evokace (20 minut)

Realizátor v úvodu lekce představí téma lekce a cíle ke kterým chce se studenty dojít. Vysloví účastníkům úvodní otázku a tím započne brainstorming, kde účastníci odpovídají na otázku a pracují s tématem vyhledávání informací a hodnocení zdrojů. Odpovědi realizátor zaznamenává na tabuli tak, aby je všichni viděli. Úvodní otázka může znít *“Byl od Vás někdy vyžadován odborný text?”* popřípadě se otázka může posunout dál a realizátor se účastníků ptá na otázky spojené s hodnocením zdrojů a informací nebo na otázky, které jsou uvedeny výše v části B.

Fáze 2 Uvědomění (35 minut) (10 minut přestávka)

Realizátor přednáší teoretickou část lekce, kdy představuje metody pro hodnocení informací a zdrojů informací. Realizátor dále pracuje s názornými příklady informačních zdrojů (recenzovaný článek, primární zdroj, webová stránka, webové fórum, článek v časopise, ...) a popisuje, jak je možné je hodnotit, aby tak účastníci kurzu dokázali pochopit principy evaluace a práce s informačními zdroji například s použitím CRAAP Testu nebo jiných metod.

Realizátor rozdává studentům pracovní list obsahující nové příklady, které mají studenti v omezeném čase a v páru ohodnotit a diskutovat o jejich použití v práci s odborným textem (výstupní text do předmětu historie výtvarného umění).

V průběhu práce s pracovními listy je realizátor k dispozici účastníkům, odpovídá na dotazy, pomáhá v řízení diskuze, ...

Fáze 3 Reflexe (25 minut)

Realizátor pracuje s výsledky samostatné práce studentů, kterou prováděli ve fázi 2 ve dvojicích. Realizátor dává prostor pro účastníky lekce, aby se mohli doptat na otázky ohledně teoretické části bloku. Popřípadě realizátor podává závěrečné otázky sám nebo zahajuje závěrečnou diskusi nad tématem.

Příklady aktivizace studentů ve fázi reflexe:

- Uvedte tři věci, které jste si z lekce zapamatovali a napište je na papírek
- Je pro vás důležitá kvalita informací nejen pro práci do školy?
- Dá se metoda CRAAP Testu využít i mimo školu/práci na odborném textu?

Realizátor začíná aktivitu, kdy studenti píšou na papírky podněty/komentáře ohledně lekce a tři hlavní věci, které si zapamatovali z lekce, papírky jsou studenty připevňovány na nástěnku, která realizátorovi slouží jako zpětná vazba a popřípadě jako připomenutí lekce pro další blok, který realizátor provádí se stejnými studenty v budoucnu.

D / Shrnutí a doporučení, tipy a triky

- **Návrh případných úprav, modifikací vzdělávací aktivity**
  - Lekci lze překlopit i do online prostředí, kde realizátor může využít bezplatné nástroje k produktivní vzdělávací lekci pro účastníky
- **Doporučení případných činností/kroků navazujících na vzdělávací aktivitu** (mail, dotazy po semináři, evaluace dopadu vzdělávacího programu atd.)
  - Realizátor upozorňuje žáky na QR kód online evaluačního dotazníku na konci studijních materiálů a prosí je o vyplnění zpětné vazby tímto způsobem